

Àfrica

Were Were Liking Gnepo, de la Costa d'Ivori

**Artista multidisciplinària
Esriptora Camerunesa**

Un dia

Un Humà decideix fer preguntes davant un mirall (un públic)

Per inventar les respostes davant d'aquest mateix mirall, (el seu públic)

Per criticar-se a sí mateix, per burlar-se de les seves pròpies preguntes i respostes

Per riure o plorar, el que sigui, però al final

Per saludar i beneir al seu mirall (el seu públic)

Per donar-li aquest moment de rancúnia i, malgrat això,

S'inclina i el saluda per mostrar agraïment i respecte ...

En el fons, estava buscant la pau,

Pau amb si mateix i amb el seu mirall:

Estava fent teatre ...

Aquell dia, estava parlant ...

Menyspreant els seus defectes, les seves paradoxes i distorsions,

Impressionant-se a sí mateix mitjançant la mímica i les contorsions;

La seva mesquinesa que ha tacat el seu humanisme

Les seves estratagemes que l'han portat als cataclismes

Estava parlant amb si mateix ...

Admirant-se a si mateix en els seus arravataments,

En les seves aspiracions a la grandesa, a la bellesa,

Un ésser millor, un món millor

Que construiria amb els seus propis pensaments

Que podria forjar amb les seves pròpies mans

Si ell i el seu mirall comparteixen el desig ...

Però ell ho sap: estava fent representacions

De burla, sens dubte, d'il·lusió,

MISSATGE INTERNACIONAL DEL DIA MUNDIAL DEL TEATRE 2017

Però també, per suposat, d'acció mental

Construcció, Recreació del món,

Estava fent teatre ...

Fins i tot torpedinant totes les esperances

Per les seves paraules i gestos acusadors

Estava entossudit en creure

Que tot es portaria a terme en aquesta nit única

Per les seves boges mirades

Per les seves dolces paraules

Pel seu somriure entremaliat

Pel seu deliciós humor

Per les seves paraules que, fins i tot mentre passava dolor o es bressolava,

Operen la cirurgia per a un miracle

Sí, estava fent teatre

I en general

A casa, a Àfrica

Especialment a la part de Kamite¹ d'on vinc

No ens importa res.

Ens en riem de tota manera, de dol mentre plorem,

Piquem contra el terra quan tenim una decepció

Per el Gbégbé² o pel Bikoutsi³

Màscares terribles són tallades

Glaé⁴, Wabele⁵ o Poniugo⁶

Per entendre els Principis sense compromisos

Els que ens imposen els cicles i els temps

I titelles, que, igual que nosaltres,

Acaben desxifrant als seus Creadors

I en subjugar als seus manipuladors

Conceben ritus on la paraula parlada,

Inflada amb cançons rítmiques i respiracions,

Avança cap a la conquesta del que és sagrat

Provocant balls que esdevenen trànsits

Conjurs i crides a la devoció;

Però també i sobretot, explosions de riure

Per celebrar la joia de viure

MISSATGE INTERNACIONAL DEL DIA MUNDIAL DEL TEATRE 2017

Que ni segles d'esclavitud i colonització
Racisme i discriminació
Ni eternitats d'atrocitats indescriptibles
Podrien sufocar o arrabassar
De la nostra paternal Ànima del Pare, la Mare de la Humanitat;
A l'Àfrica, com a qualsevol altre lloc del món
Fem teatre...

I en aquest any especial dedicat a l'ITI
Estic particularment feliç i honrada
De poder representar al nostre continent
Per portar el seu missatge de pau
El missatge pacífic del teatre;
Perquè aquest continent del que es va dir no fa gaire temps
Que qualsevol cosa podria passar
Sense que ningú sentís el més mínim malestar o manca,
És novament reconegut en el seu paper primordial
De Pare i Mare de la Humanitat
I tothom està arribant ...
Perquè tothom espera sempre trobar la pau
En els braços dels seus pares, ¿no és així?

I com a tal, el nostre teatre més que mai, convoca
I compromet a tots els humans, i especialment
A tots aquells que comparteixen el pensament, la paraula i l'acció teatral,
A tenir més respecte per ells mateixos i pels altres
A afavorir els millors valors humanistes
Amb l'esperança de reclamar una millor humanitat per a tothom:
Una que ens aporta intel·ligència i comprensió.
En utilitzar aquesta part de les cultures humanes més efectives
El mateix que esborra totes les fronteres: el teatre ...
Un dels més generosos perquè parla tots els idiomes,
Involucra a totes les civilitzacions, reflecteix tots els ideals,
I expressa una unitat profunda de tots els homes que,
Malgrat tots els enfrontaments
Estan especialment interessats en conèixer-se millor
I estimar-se millor, en pau i tranquil·litat

MISSATGE INTERNACIONAL DEL DIA MUNDIAL DEL TEATRE 2017

Quan la representació es converteix en participació
 Recordant el deure d'una acció que ens imposa
 El poder del teatre per fer que tots riguin i plorin, junts
 En disminuir la seva ignorància, en augmentar el seu coneixement
 Llavors aquest home es converteix de nou en la major riquesa de l'home.

El nostre teatre proposa reexaminar i reavaluar fonamentalment
 Tots aquests principis humanístics, totes aquestes altes virtuts
 Totes aquestes idees de pau i amistat entre els pobles
 Molt defensades per la UNESCO
 Per reencarnar-los en les escenes que hem creat avui
 Perquè aquestes idees i principis es converteixin en una necessitat essencial
 I un pensament profund dels creadors de teatre
 Els quals poden compartir millor amb els seus públics.

Aquesta és la raó per la qual la nostra última creació teatral titulada «L'Arbre Dieu» repeteix les recomanacions de Kindack⁷ la nostra Mestra, que diu:

“Déu és com un gran arbre”
 Del qual només es pot percebre un aspecte a la vegada
 Des de l'angle on s'observa:
 Qui voli sobre l'arbre només percebrà el fullatge
 I possibles fruites i flors de temporada.
 Qui visqui sota terra sabrà més sobre les arrels,
 Aquells que es recolzen contra l'arbre ho reconeixeran
 Per la sensació a l'esquena.
 Els que vénen de cada punt cardinal
 Veuran els aspectes que els del costat contrari no necessàriament hi tenen accés,
 Alguns, privilegiats, han de percebre el secret
 Entre l'escorça i la polpa de la fusta
 I encara d'altres, la ciència íntima a la medulla de l'arbre;
 Però sigui el que sigui la superficialitat
 O la profunditat de percepció de cadascú,
 Ningú es troba sota un angle des del qual
 Pugui percebre tots aquests aspectes alhora
 A menys que et converteixis en aquest arbre diví!
 Però aleshores, encara som humans?

MISSATGE INTERNACIONAL DEL DIA MUNDIAL DEL TEATRE 2017

Que tots els teatres al món es tolerin i acceptin l'un a l'altre

Per servir millor a l'objectiu global de l'ITI

Perquè finalment, en el seu 70 aniversari,

Hi hagi més pau al món

Amb una forta participació al Teatre ...

1 Kamite; Habitant de Kamita, la 'Terra dels Negres', il·luminat. Kamite també es refereix a tots els nadius i els seus descendents escampats per tot el món en les diàspores, així com als practicants de la religió original d'aquesta regió.

2 Gbégbé; una dansa tradicional del país Betes, Costa d'Ivori, utilitzada en demostracions públiques d'alegria o dol.

3 Bikouts; a) Kout: colpejar. b) Si: la terra. Un ball original de Fan Beti del sud del Camerun, inicialment practicat per dones per garantir les benediccions de la Mare Terra: bones collites, millor clima, etc. en què calia colpejar el terra vigorosament perquè escoltés la raó. Avui ha estat recuperat pels joves de tot el país i més enllà, gràcies a moltes estrelles internacionals.

4 Glaé; Sistema religiós dels pobles Wè i Wobè de l'oest de la Costa d'Ivori. Tota una jerarquia de màscares, sovint aterridores, actua com a pedra angular de totes les creences i l'organització social d'aquests pobles.

5 Wabele; una de les màscares del sistema religiós Senufo al nord de la Costa d'Ivori. Amb el cap de hiena, devorador de foc, representa coneixement i poder.

6 Poniugo; una altra màscara del sistema religiós Senufo, basat en el Poro, la iniciació al cor dels boscos sagrats i que governa a tota la seva societat.

7 Kindack; il·luminada. "Mestra de Recomanacions", títol donat a les matriarques. Dones que han assolit un nivell de saviesa en iniciar el Mbock o Mbog, sistema religiós del país Bassa, al centre del Camerun i que correspon al títol de Mbombock reservat per a homes.

8 Kuban; Noia de Biyong, fill de Kuban. Aquest és el nom de la meva àvia, la meva iniciadora, una de les últimes persones amb coneixements "KI-Yi Mbock" de la qual vaig rebre el deure de transmissió en què he estat treballant durant més de tres dècades.